

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

4 de Hæreticis, quid hæresis & hæreticus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

pinian. dum respondit, *in questionibus. 8. eod. P. questionibus lese maiestatis etiam mulieres audiuntur.* Alii autem fere Iulium consulti omnes crimen maiestatis, vel legis Iulie maiestatis, dicunt simpliciter: non lese maiestatis: vt obferuare licet ex responsis eius ritur.

2 Iulii consultorum & Cæsarum. Antiquis ¶ vitatiora verba fuerunt, minuire vel imminuire maiestatem apud Ciceronem, 2. de Orato. lex Apuleia, quæ qui maiestatem minuisse, capitis poena afficiebatur. Et Cornelius Tacit. dum de Tyberio agit, legem, inquit, maiestas reduserat, cui nomē apud veteres idem, sed alia in iudicium veniebant: si quis prodicione exercitum, aut plebem seditionibus, denique male gesta republica maiestatem populi minuisse: ficta arguebantur, dicta impune erant. Primus Augustus cognitionem de famosis libellis specie legis eius tractauit, & C. Arbitrator Budæus, in l. 3. ad leg. Iul. m. iust. pro laderē maiestatem etiam dixisse Liuuium, lib. 2. 3. secundi belli Punici. ¶ Arbitror tamen, soluere potestatem, & maiestatem grauius quippiam habere, quam minuire: vtumque tamen crimen esse maiestatis. Sed & Budæus dixit, in d. l. 3. ad l. Iul. maiesta. crimen maiestatis duplex esse, lese & imminute. Verum

4 hæc confundi fere semper mihi placuit. ¶ Maiestatem ¶ minuire, est de dignitate, amplitudine, auctoritate aliquid tollere, & eis derogare, vt ait Cicero, 2. de Inuentio. rheto. Ceterum primum dicemus de criminibus in diuinam maiestatem commissis, quam de imminutione maiestatis humanæ agamus. Et initio de hæreticis, subinde de aliis.

De Hæreticis, quid hæresis & hæreticus.

Cap. 4.

- 1 Hæretici quot crimina committunt.
- 2 Hæretici rei maiestatis diuina.
- 3 Hæresis, & hæresis unde dicantur.
- 4 E. omnia unde dicuntur.
- 5 Hæretici us late & proprie quis.
- 6 Iudæi non sunt hæretici. Nec cogendi ad fidem. & 10.
- 7 Gemili non sunt computandi inter hæreticos.
- 8 Iudæi quando ex diuersis Christianorum prouinciis pulsati & oppressi, & quare.
- 9 Druidarum religio Roma sublata.
- 11 Iudæi quare visere permittuntur.
- 12 Iudæis prohibita, & concessa.
- 13 Paganorum religio vetita.
- 14 Agarenorum seu Turcarum religio expulsa. Peregrinationes ad sepulcrum Mahumetis prohibite. eod. Turcas mercibus & armis inuitos quibus panis puniendi. eod.
- 15 Hæretici non sunt Agareni. E. hæretici qui dicantur.
- 16 Hæreticum pertinacia potissimum defensionis erroris fuit.
- 17 Hæreticorum synonyma.

1 **Q**ui turbant, & populam commouent deportatione digni sunt, vt Valentin. ait, & Theod. & Archad. l. 3. de iust. quæ sup. re. iust. cont. lib. 16. C. Theod. tit. 4. & qui de religione contendunt, vt seditionis auctores, pacisq; ecclesie turbate maiestatis capite ac sanguine sunt supplicia laturi, vt prædicti rescribunt Cæsares, l. 1. eod. tit. Neq; grauius peccatum hæreticū adducitur, c. quid in omnib. 32. q. 7. c. quid autem. 24. q. 4. quodq; crimen publicum est, c. in non nullis de Iudæ. ¶ Idcirco ¶ inter reos maiestatis diuinæ primum hæretici ponuntur, auctoresq; de hære. c. vergentis eod. in 6. libri diuinam offendere maiestatem. ¶ Hæretici ¶ hæresis: hæresis non ab ad hæreo, nec ab err. re, vt quidam rati sunt, sed a nomine Græco deriuatur. aipens namq; inter alia significata apud Hellænes, electio est & optio, vt apud Iocratem, orat. de pace. πειρὰς αἰσῶν αἰσῶν αἰσῶν αἰσῶν αἰσῶν, in electione rerum errantes. Et Thucid. in 2. πειρὰς αἰσῶν αἰσῶν, optio mihi datur. Sic aipens Budæo, in commen. ling. Græc. est opinari, censere, sectam aliquam constituti, vt philosophi. Sic ab hæresi hæretici, dum sectam eligunt, quam putant esse meliorem, c. hæresis, 23. q. 3. Et præsumtio mentis propria, via ad hæresin, can. quid autem, 24. q. 3. Cicero, in P. Lat. ne loquês, eam vocem Latinam fecit: Cuius autem, inquit, perfectus mea sententia Stoicus & ea sentit, quæ non sane probantur in vniuerso, & in ea est hæresis, quæ nullum sequitur fluxum orationis, nec dilatat argumentum, sed minutis interrogatiunculis & quali punctis, quod vult effici. Et rursum, idem 14. lib. Epist. ad Attic. epist. omnium 311. De hæresi Vestoriana, & de heronum more Puteolana ruisse me satis, nihil est necesse me referbera, & in illa videamus, & C. Dimitto similes loc. S. Reicienda quoq; delectatio verbi ab eretico quod est diuido, hæreticum dici, vt putat Azo, in summa

de hæret. C. ¶ Sicut ¶ quod lubicet & eremitam ab eretico dicit, vt & Hofsten. in sum. de hæret. vt diuisum: cum nullus sit, qui vel salutauerit Græcæ literas, qui nesciat non ab eretico eremitam, sed ab igneo loco inquam solitario inspiras, & ἀρρητὸς dicit, ¶ Porro in tractatione hac, nomen hæretici late, & proprie ponitur: late hæreticus dicitur, omnis qui in fide dubitat, c. 1. de hæret. vel dubius est, scilicet qui firmiter & constanter non credit, quæ catholice & orthodoxe fidei sunt. Item & ille proprie, qui fidem amplexu Christiã am, postea aliter sentit, quam eadem catholica & vniuersalis ecclesia, & errore pertinaciter defendit. Itaq; apposita singulari in finitione, concurrere debent ad hæreticum distinguendum. Primum qui huiusmodi dicitur, fidē professus esse debet, & nomen suum Christi cultui dedisse. Sic enim D. Ioan. ait, 1. epist. c. 2. Quod ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis: si enim ex nobis fuissent, vtiq; nobiscum permanissent. Dum enim diuina purgatur area, seipso separatur superbe ab ecclesie simplicitate, vt Pharisaicæ, & aliqui Domini discipuli, D. Ioa. Enan. ab auctore vitæ, & a vera vita præsentis: & ab Apostolis, & D. Paulo eius discipuli Phigillus, Hermogenes, Philoos, & Hymeneus, vt ait Tertull. de pres. hæret. Hæretici & sectatores dicuntur, quod communem dimiserint sententiam ecclesie vniuersalis proprio iudicio cõdemnati. Sic scribit enim D. Paulus ad Tit. c. 3. Hæreticum hominum post vnam & secundam correptionem denota: sciens quia subuersus est qui eiusmodi est: & delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus. ¶ Quamobrem ¶ Iudæi hæretici non sunt, quia fidē Christianam professi non sunt: non mirū, si illi ferantur inter Christianos, reiciantur autem hæretici. Siquidem de his, qui foris sunt, nihil ad nos, 1. ad Cor. 5. Permissum tamen iura pontificia, & ciuilia aliquando Iudæis, antiq; habere synagogas: etsi nouas edificare inhiberint. c. Iudæi, c. 3. de Iud. lib. 5. Decret. tit. 6. Neq; inuitos baptizandos, & fidem nostram suscipere cogendos, vel rebus suis spoliados, c. sicut Iudæi, c. 9. de hære. Iudæos quoq; placuit. Nemo enim eorū, qui fidem nunquam acceperunt ad eam suscipiendam vel seruandam cogendus est, c. ad fidem, 23. q. 5. ca. de Iudæis, 45. dist. voluntarios & spontaneos Deus exigit discipulos. Accidit etiam, vt qui coguntur, dum primum offertur occasio, sacra mysteria contaminent, & dedecorent. Sicut Vespergenfis abbas, in Chronico in Leone 3. Iustinio Imperatore tradit, Iudæos & Montanos hæreticos vi Christianismū suscipere coactos ab Imperatore, christianis vocationem iterum abluisse & fidem contaminasse, circa annus 719. Et Ratisbonenses Iudæi inuiti baptizati, tãdem Imperatoris permissione ad Iudaismū relapsi sunt, teste Alber. Krantz lib. 5. ca. 14. circa annum 1086. ¶ Eadem ¶ ratione inter hæreticos non sunt connumerandi gentiles seu idololatra, neq; ii fidem amplecti coguntur: verum tamen vtiq; saepe pulsati a societate Christianorum, cum nolent fieri Christiani, & ritus & cultus illorum publice profectus. Refert ¶ Eutropius, lib. 16. in Iust. niano, Iudæos & Samaritanos caput contra Imperatorem erigentes Iulianum quendam regem constituisse, & victos mox a Iustiano passim trucidatos, circa annus Dom. 336. Eutropius quoq; narrat, lib. 17. an. 7. Phocæ Iudæos in Christianos sequeutes oppressos, quod accidit circa ann. Dom. 611 Hispania circa an. 1493 teste Sabellico, centum viginti milia Iudæorum electi sunt: Vt antea, teste Polydoto Vergilio c. 17. hyst. Angl. circa an. 1295 publico edicto Angli electi sunt. ¶ Refertur ¶ Suet. Tranq. in Claudio c. 23. de Iudæis, his verbis, Claudius Cæsar Iudæos impulsore Christo tumultuâtes assidue Roma expulit: Druidarum religionem, diræ apud Gallos immanitatis, & tantum ciuibus sub Augusto inuictum penitus aboleuit. ¶ Sileburius ¶ rex Gotthorum, in Hispania regnum capiens, anno Dom. 595, Iudæos, qui his temporibus Hispaniam incolebãt, compulsi metu suppliciorum ad Christi fidem recipiendam, Franc. Tarapha. lib. de reg. Hispania in Sileburiis. ¶ Pertinax ¶ genus humanum in tua superstitione Iudæorum, vt nihil non licetum parent, si abbitre, tursecrã fidem vilo modo promouere, neq; vili vel celest. b. rãquam grauius admonitionibus aut flagellationibus, vt claudib. desisteret a iã firmatis erroribus, aut vilo lapidem in motu relinqueret, quo veritate Euangelicã impeteret aut calur niçtur. Et pin. de sepe ab aliquib. in ssi puicis excedere merito sunt, vt hostes Christi anorū, vsurarū & patrimoniorum alienorū cupidissimi diuidatores. Retenti aut alicubi nõ approbãt superstitio: nis aut impicitis causa, sed in maiorē fidē neq; Christiani & legis: vt vsq; in finē seculi appareat cunctis regionib. quæ ad lucē Euãgelii ex paganismo quotidie accedūt, & accedūt: ne sicut Iudæi, sicut primū dilecti Dei populū, ei; ab initio mudi fidē & cognitionem Dei datã & Messie, quæ venientem respuerūt, & morti ingratiissimi homines tradide.

